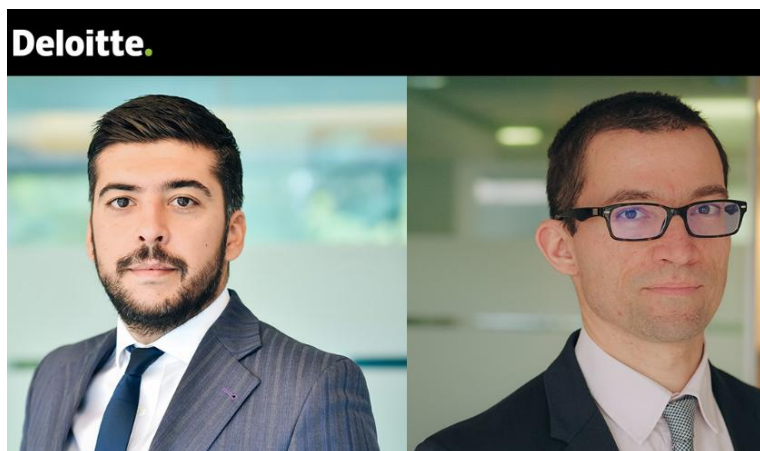

Soluționarea disputelor în zona prețurilor de transfer – aspecte practice în România și alte state ECE

Aspectele fiscale legate de prețurile de transfer sunt extrem de complexe, astfel ca autoritățile fiscale din Europa Centrală și de Est, inclusiv cele din România, derulează controale frecvente și, deseori, prelungite la companiile care derulează operațiuni transfrontaliere. Însă procedurile de control diferă de la țara la țară, la fel și mecanismele pe care le au la dispoziție contribuabilii pentru a se proteja de potențiale interpretări nefavorabile ale autorităților fiscale. În privința soluționării disputelor, în cele mai multe țări, inclusiv în România, cazurile ajung în instanță.

Potrivit raportului [Deloitte Introduction to Transfer Pricing Controversy in Central Europe](#), care conține informații referitoare la modul în care se derulează controalele în zona prețurilor de transfer în 14 țări din regiune, în multe cazuri inspecțiile sunt coordonate la nivel central - autoritățile naționale emit linii directoare, elaborează politici de control și se implică direct în cazurile complexe. Pe de altă parte, contribuabilii din majoritatea jurisdicțiilor din Europa Centrală și de Est își pot spori șansele de conformare apelând la instrumente de protecție cum ar fi acordul de preț în avans (APA), care permite stabilirea, prin negociere cu autoritățile, a prețurilor de transfer pentru o perioadă viitoare, evitând incertitudinea fiscală sau procedura de acord amiabil (Mutual Agreement Procedure - MAP), în care autoritățile fiscale din statele în care sunt rezidenți contribuabilii implicați în tranzacțiile verificate colaborează pentru evitarea dublei impuneri. În plus, deși în jurisdicțiile analizate nu există o procedură formală pentru a ajunge la un acord cu autoritățile fiscale sau un astfel de acord nu este posibil în cadrul unui control fiscal, din experiența practică reiese că dialogul constructiv cu autoritățile poate contribui la reducerea riscului de dispute îndelungate.

Conform raportului, sancțiunile pentru nerespectarea normelor privind prețurile de transfer variază, în țările analizate, de la amenzi pentru depunerea incompletă sau cu întârziere a documentației până la răspundere penală pentru evaziune fiscală, în anumite cazuri.

Inspecții fiscale numeroase și de lungă durată, în România

În România, verificarea prețurilor de transfer se realizează, de regulă, în cadrul inspecțiilor fiscale, iar durata unei inspecții fiscale diferă în funcție de dimensiunea societății controlate (mică, mijlocie, mare), respectiv de 45, 90 și 180 de zile. Însă există situații în care controalele fiscale sunt suspendate, iar perioada de suspendare, dacă aceasta respectă prevederile legale, nu este luată în considerare când se stabilește durata finală a controlului. În practică, inspecțiile fiscale care vizează și prețurile de transfer depășesc, de obicei, dublul duratei maxime legale, ceea ce atrage sancțiuni juridice specifice cu privire la constatările autorității fiscale. La finalul controlului, autoritatea fiscală emite un raport care cuprinde constatările sale, precum și decizia de impunere, care stabilește obligațiile fiscale suplimentare, dacă este cazul.

Contribuabilii din România au opțiunea de a-și prezenta punctul de vedere cu privire la constatările inspectorilor (care sunt cuprinse în proiectul raportului de inspecție). Aceasta este o etapa procedurala anterioara emiterii versiunii finale a raportului de inspecție și, implicit, a deciziei de impunere.

În cazul în care societatea supusa inspecției nu este de acord cu neregulile constatate de inspectorii, are la dispoziție 45 de zile pentru a depune o contestație (calculata de la data comunicarii deciziei de impunere). Contestația fiscală este soluționată de un departament specializat din cadrul Ministerului de Finanțe, de obicei într-un termen cuprins între 45 de zile și șase luni.

Cu toate acestea, majoritatea contestațiilor depuse de contribuabili în faza administrativa sunt respinse, iar Ministerul Finanțelor confirmă pe deplin aspectele cuprinse în raportul de inspecție fiscală. În consecință, disputele pe aspecte legate de prețuri de transfer sunt soluționate, de cele mai multe ori în instanță. Prin comparație, în Polonia, cele mai multe cazuri sunt soluționate în timpul inspecției fiscale.

Perspective pozitive pentru procedurile MAP

Pentru a limita riscul de ajustare a prețurilor de transfer în cadrul unei inspecții fiscale, un contribuabil are posibilitatea sa încheie acorduri de preț în avans (APA) cu autoritatea fiscală. Aceasta procedura presupune stabilirea anticipată a prețurilor pentru anumite tranzacții, astfel încât sa se evite potențiale neclarități ulterioare și consecințele fiscale aferente (sume suplimentare de plată, dobânzi, penalități etc.). Procedura este valabilă în România, dar și în multe alte state dintre cele analizate – Albania, Croația, Cehia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, Slovacia, Slovenia și Ucraina.

În cazul în care, ulterior finalizării unei inspecții fiscale în materia prețurilor de transfer și emiterii deciziei de impunere, contribuabilul se regăsește într-o situație de dubla impunere, acesta poate apela la procedura de acord amiabil - MAP, care presupune implicarea autorităților fiscale din statele în care sunt rezidenți contribuabilii între care au loc tranzacțiile (care au încheiate acorduri de evitare a dublei impunerii) în soluționarea disputei fiscale. Practic, aceasta reprezintă un instrument alternativ de soluționare a disputelor, care ar trebui sa ofere contribuabililor cel puțin certitudinea eliminării dublei impozitari.

În România, procedura de acord amiabil nu a fost exploatată la adevaratul potențial. Recent, însă, a luat amploare, odata cu modificările aduse în vara acestui an de Ordonanța Guvernului nr.11/2025 normelor Codului de Procedura Fiscală referitoare la MAP (demers care face parte din eforturile României de aderare la Organizația de Cooperare și Dezvoltare Economică). O modificare importantă se refera la extinderea acordului de preț în avans și pentru trecut (denumit „roll-back” la nivel internațional), astfel încât acest instrument cu caracter preventiv sa poata fi utilizat și în soluționarea disputelor. La modificarea legislației se adauga și intensificarea dialogului între autorități, dar și o mai buna comunicare cu contribuabilii.

În aceste condiții, în ultimele luni se observa, în practica, o reluare accelerată a procedurilor MAP, în cadrul carora sunt abordate probleme fiscale variate și complexe de dubla impunere, de la impozitul pe venit la ajustările de prețuri de transfer. Astfel, odata cu creșterea implicării autorităților fiscale din România în astfel de cazuri, se observa un interes tot mai mare și din partea autorităților competente din alte state pentru soluționarea unor situații care au dus la dubla impunere.

Diferența esențială dintre MAP și o un litigiu clasic este ca, în primul caz, se caută o soluție bazată pe dialog și echilibru între cele două state implicate, astfel încât sa se ajunga la concesii reciproce ale autorităților fiscale pentru ca, în final, contribuabilul sa plateasca impozitul într-un singur stat. Din pacate, până acum, în România, cele mai multe proceduri de acest tip au fost soluționate prin retragerea cererii de către contribuabili, decizie unilaterală a unei autorități fiscale sau au fost finalizate ca urmare a obținerii unei hotărâri judecătorești care a

tranzacții fiscale înaintea finalizării procedurii de MAP, în timp ce alte țări reușesc să ajungă la soluții de eliminare a dublei taxări.

Însă situația pare să se fi deblocat și există premisele accelerării procedurilor MAP, astfel încât să devină un mecanism indispensabil pentru obținerea unor soluții echitabile și eficiente la problemele fiscale transfrontaliere.

În concluzie, contribuabilii care realizează tranzacții cu implicații în zona prețurilor de transfer trebuie să își pregătească cu atenție documentația conform normelor fiscale în vigoare, dar și să întreprindă toate demersurile posibile pentru a minimiza riscul unor ajustări costisitoare în urma controalelor derulate de autoritățile fiscale.